

#MPΔ2024

Οδηγός Μελέτης

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΤΩΝ ΦΥΛΕΤΙΚΩΝ
ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ**

«Απαγόρευση των φυλετικών διακρίσεων (διαδικτυακή επιτροπή)»

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:
**ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ
ΒΑΣΙΛΕΪΑΔΟΥ**

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:
ΜΑΡΙΑ ΤΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

13-15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2024

*9^η Πανελλήνια Μαθητική Προσομοίωση
των Επιτροπών του ΟΗΕ
για τα δικαιώματα του Ανθρώπου
«Μαθητές σε Ρόλο Διπλωμάτη»*

Περιεχόμενα

1. 3
2. 4
3. **Error! Bookmark not defined.**
4. 5
5. 6
6. 7
 - 6.1. 7
 - 6.2. 9
 - 6.3. 10
7. 11
8. 11

1. Καλωσόρισμα του Προεδρείου

Αγαπητές συμμετέχουσες και αγαπητοί συμμετέχοντες,

Με μεγάλη μας χαρά και ενθουσιασμό σας καλωσορίζουμε στην 9η Πανελλήνια Μαθητική Προσομοίωση των Επιτροπών του ΟΗΕ “Μαθητές σε Ρόλο Διπλωμάτη” και συγκεκριμένα στην Επιτροπή για την Εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων με θεματική την Απαγόρευση των φυλετικών διακρίσεων. Είναι τιμή για εμάς να σας έχουμε στην επιτροπή μας, καθώς δείχνετε ενδιαφέρον και αφοσίωση στην προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου, κάτι που αποτελεί το κλειδί την πρόοδο του σύγχρονου κόσμου.

Η συμμετοχή σας στην επιτροπή, μας επιβεβαιώνει τον ζήλο σας να συμβάλετε στην εξάλειψη των φυλετικών διακρίσεων που εξακολουθούν να αποτελούν μία από τις μεγαλύτερες παθογένειες της σύγχρονης εποχής, παρά το γεγονός ότι βρισκόμαστε στις αρχές του 21ου αιώνα. Στον παρόντα οδηγό μελέτης θα βρείτε χρήσιμες πληροφορίες σχετικές με τρεις από τις βασικές πτυχές του εν λόγω προβλήματος και συγκεκριμένα τις φυλετικές διακρίσεις στην εργασία, στην εκπαίδευση αλλά και στα ΜΜΕ. Διαβάζοντας τον οδηγό θα αποκτήσετε μία σφαιρική και εμπειριστατωμένη γνώση για την κεντρική θεματική αλλά και τις ειδικές ενότητες της επιτροπής μας, δίνοντας σας “τροφή” για σκέψη αλλά και αφορμή για προβληματισμό. Ελπίζουμε επίσης και προσδοκούμε ότι βάσει αυτών των πληροφοριών θα παρακολουθήσουμε τις ημέρες του συνεδρίου εποικοδομητικές συζητήσεις και ως εμπειρογνώμονες θα καταλήξετε σε συμπεράσματα και αποτελεσματικές προτάσεις-λύσεις.

Επομένως, με την ενεργή συμμετοχή σας στις εργασίες της επιτροπής, αναδεικνύετε την ευαισθησία σας σε θέματα που αφορούν την προάσπιση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, ισότητας και προπάντων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σας ενθαρρύνουμε να προσεγγίσετε τα ζητήματα αυτά με κριτική σκέψη και ανοιχτό πνεύμα, προσφέροντας τις γνώσεις και τις ιδέες σας στη διαμόρφωση μιας πιο δίκαιης και συμπεριληπτικής κοινωνίας. Μέσα από την ανταλλαγή απόψεων και τον διάλογο, είμαστε βέβαιοι ότι θα καταφέρετε να συμβάλετε ουσιαστικά στην κατανόηση και την εξάλειψη των φυλετικών διακρίσεων, δημιουργώντας ένα υπόδειγμα συνεργασίας και σεβασμού για τα ανθρώπινα δικαιώματα που θα αποτελέσει παράδειγμα προς μίμηση.

Με εκτίμηση,

Βασιλειάδου Μαργαρίτα-Θεοδώρα, Αντιπρόεδρος

Τσινοπούλου Μαρία, Αντιπρόεδρος

2. Ιστορική επισκόπηση: Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και η Διεθνής Σύμβαση για την Εξάλειψη κάθε μορφής φυλετικών Διακρίσεων

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) αποτελεί έναν παγκόσμιο διεθνή οργανισμό, που συστάθηκε από 51 ιδρυτικά κράτη (ανάμεσα στα οποία και η Ελλάδα) στο Σαν Φρανσίσκο στις 26 Ιουνίου του 1945 και τέθηκε σε ισχύ στις 24 Οκτωβρίου του ίδιου έτους, μετά την κύρωση του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών από τα κοινοβούλια των κρατών- μελών. Σήμερα αριθμεί 193 κράτη- μέλη. Οι σκοποί του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών καταγράφονται στο άρθρο 1 του Χάρτη , με την παράγραφο 3 να εντάσσει σε αυτούς την «ανάπτυξη και ενθάρρυνση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων χωρίς διάκριση φυλής, φύλου, γλώσσας ή θρησκείας». Η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ υιοθέτησε τη Σύμβαση για την Εξάλειψη κάθε μορφής φυλετικών διακρίσεων στις 21 Δεκεμβρίου 1965. Η Σύμβαση αυτή τέθηκε σε ισχύ στις 4 Ιανουαρίου 1969. Η Ελλάδα την κύρωσε με το ν.δ. 494 της 24 Μαρτίου / 3 Απριλίου 1970 «περί κυρώσεως της εν Ν. Υόρκη υπογραφείσης την 7ην Μαρτίου 1966 Διεθνούς Συμβάσεως Περί Καταργήσεως Κάθε Μορφής Φυλετικών Διακρίσεων» (ΦΕΚ Α΄ 77)]». Το άρθρο 5 της Σύμβασης αποτυπώνει την υποχρέωση των κρατών- μερών να απαγορεύουν και να εξαλείφουν κάθε μορφής φυλετικές διακρίσεις κατά την απόλαυση των ατομικών, πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτισμικών δικαιωμάτων. Τα κράτη- μέρη υποχρεούνται να εγγυώνται την ισότητα ημεδαπών και αλλοδαπών στην απόλαυση αυτών των δικαιωμάτων, στο μέτρο που αναγνωρίζονται από το διεθνές δίκαιο.

3. Η Επιτροπή για την εξάλειψη των φυλετικών διακρίσεων: ρόλος και αρμοδιότητες¹

Η Επιτροπή για την εξάλειψη των φυλετικών διακρίσεων προβλέπεται στη Σύμβαση. Αποτελείται από 18 ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες με βασικό καθήκον να επιβλέπουν την εφαρμογή της Σύμβασης από τα κράτη μέρη. Η Επιτροπή διαθέτει αρμοδιότητα να εξετάζει τις Εκθέσεις που υποβάλλουν τα κράτη, να εκδίδει Συστάσεις προς τα συμβαλλόμενα κράτη-μέρη, να οργανώνει συχνά θεματικές συζητήσεις σχετικά με τις φυλετικές διακρίσεις.

Επίσης διαθέτει τη δυνατότητα να ακούει τα παράπονα ιδιωτών για παραβίαση των δικαιωμάτων τους και να δέχεται ατομικές αναφορές/προσφυγές.

¹ Π Νάσκου-περράκη, Δικαιώματα του Ανθρώπου, εκδόσεις Σάκκουλα, 2022, σελ. 230 επ. Office of the High Commissioner on Human Rights (χ.χ.). Committee on the Elimination of Racial Discrimination. Διαθέσιμο στο: <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CERD/Pages/CERDIntro.aspx> . Ανακτήθηκε στις 21/08/2024.

3. Άρθρο 2 της Διεθνούς Σύμβασης περί Κατάργησης κάθε Μορφής Φυλετικών Διακρίσεων.²

«Άρθρον 2 –

1. Τα Κράτη μέλη καταδικάζουσι την φυλετικήν διάκρισιν και αναλαμβάνουσι την υποχρέωσιν όπως ακολουθήσωσι, δια παντός καταλλήλου μέσου και άνευ χρονοτριβής, πολιτικήν τείνουσαν εις την εξάλειψιν πάσης μορφής φυλετικής διακρίσεως και όπως ευνοήσωσι την μεταξύ πασών των φυλών συνεννόησιν και προς τον σκοπόν τούτον:

α. έκαστον Κράτος μέλος αναλαμβάνει την υποχρέωσιν όπως μη προβή εις οιανδήποτε πράξιν ή ενέργειαν φυλετικής διακρίσεως έναντι προσώπων, ομάδων προσώπων ή ιδρυμάτων και όπως φροντίση ίνα πάσαι αι δημόσiai Αρχαί και τα δημόσια ιδρύματα, εθνικά και τοπικά, ενεργώσι συμφώνως προς την υποχρέωσιν ταύτην,

β. έκαστον Κράτος μέλος αναλαμβάνει την υποχρέωσιν όπως μη ενθαρρύνη, προστατεύη ή υποθάλλη φυλετικήν διάκρισιν διενεργουμένην υφ' οιουδήποτε προσώπου ή οργανώσεως,

γ. έκαστον Κράτος μέλος οφείλει να προβή εις την λήψιν δραστικών μέτρων προς αναθεώρησιν κυβερνητικής, εθνικής και τοπικής πολιτικής και προς τροποποίησιν, κατάργησιν ή ακύρωσιν παντός νόμου ή διατάξεως κανονισμού αποσκοπούντων εις την δημιουργίαν φυλετικής διακρίσεως ή την διαιώνισιν ταύτης εκεί ένθα υπάρχει,.

δ. έκαστον Κράτος μέλος οφείλει όπως, δια παντός καταλλήλου μέσου, περιλαμβανομένων εάν αι περιστάσεις ήθελον απαιτήσιν τούτο και νομοθετικών μέτρων, απαγορεύση και δώση τέλος εις φυλετικήν διάκρισιν ενεργουμένην υπό προσώπων, ομάδων ή οργανώσεων,

ε. έκαστον Κράτος μέλος αναλαμβάνει την υποχρέωσιν όπως ενδεχομένως ενθαρρύνη τας οργανώσεις και τα ολοκληρωτικά πολυφυλετικά κινήματα και τα άλλα κατάλληλα μέσα προς κατάργησιν των μεταξύ των φυλών φραγμών και όπως αποθαρρύνη πάν ό,τι τείνη εις την ενίσχυσιν της φυλετικής διαίρέσεως.

2. Τα Κράτη μέλη θέλουσι προβή, εφόσον τούτο ήθελεν απαιτηθή εκ των περιστάσεων, εις κοινωνικών, οικονομικών, μορφωτικών και άλλους τομείς, εις την λήψιν ειδικών και συγκεκριμένων μέτρων προς εξασφάλισιν επαρκούς αναπτύξεως και προστασίας ενιαίων φυλετικών ομάδων ή ατόμων ανηκόντων εις αυτάς, προς τον σκοπόν εξασφαλίσεως υπέρ αυτών πλήρους και ίσης απολαύσεως των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών. Τα μέτρα ταύτα εν ουδεμία περιπτώσει θα συνεπάγωνται την διατήρησιν ανίσων ή χωριστών δικαιωμάτων δια τας διαφόρους

² 1 www.refworld.org (χ.χ.), Διεθνής Σύμβαση για την Κατάργηση κάθε Μορφής Φυλετικών Διακρίσεων, διαθέσιμο στο <https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c2aff2b2>. Ανακτήθηκε στις 03/09/2023.

φυλετικής ομάδας εφόσον ήθελον επιτευχθή οι αντικειμενικοί σκοποί δι'ούς ταύτα ελήφθησαν.

4. Ανάλυση του Άρθρου 2 της Διεθνούς Σύμβασης για την Εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων

Η Σύμβαση για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Φυλετικών Διακρίσεων απαγορεύει ρητώς τις φυλετικές διακρίσεις και υποχρεώνει τα κράτη-μέλη να λαμβάνουν κάθε απαιτούμενο μέτρο για την διασφάλιση των δικαιωμάτων των μειονοτήτων στον ατομικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό τομέα.

Με βάση το πρώτο άρθρο της παρούσας Σύμβασης, ως 'φυλετική διάκριση' νοείται κάθε διάκριση, εξαίρεση, παρεμπόδιση ή προτίμηση με βάση την φυλή, το χρώμα, την καταγωγή, την εθνική ή την εθνολογική προέλευση. Οι διακρίσεις αυτές έχουν ως σκοπό ή αποτέλεσμα να παρεμποδίσουν τα άτομα που ανήκουν στις παραπάνω ομάδες, από την απρόσκοπτη απόλαυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών που προστατεύονται από το Διεθνές Δίκαιο και αφορούν κάθε τομέα του δημοσίου βίου.³

Οι φυλετικές διακρίσεις συνδέονται με το δόγμα της ανωτερότητας μιας ομάδας, ενός έθνους ή μιας φυλής και σχετίζονται με την τάση του ανθρώπου να απαξιώνει άτομα, φυλές ή λαούς, θεωρώντας τους κατώτερους και υποδεέστερους, με συνέπεια την ανάπτυξη αισθήματος μίσους αλλά και υπεροχής απέναντι τους.⁴

Στοχεύοντας στην εξάλειψη των φυλετικών διακρίσεων, η Σύμβαση στο άρθρο 2, θέτει το πλαίσιο μέσα στο οποίο οφείλουν να δράσουν τα κράτη-μέλη για την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας και κατανόησης μεταξύ των φυλών. Γίνεται αντιληπτό μάλιστα ότι οι διατάξεις της Σύμβασης μπορούν να ασκήσουν επιρροή στην νομοθεσία των κρατών-μελών που συμμετέχουν σε αυτήν. Τα Κράτη Μέλη, οι δημόσιες αρχές και τα δημόσια ιδρύματα οφείλουν επομένως, να συνεργαστούν και να καταργήσουν οποιοδήποτε νόμο, κανονισμό ή πρακτική έχει ως αποτέλεσμα την διαίωνιση των διακρίσεων.

Ωστόσο, είναι σημαντικό να γίνει αντιληπτό ότι δεν αποτελεί δυσμενής διάκριση σε βάρος μια άλλης ομάδας οποιοδήποτε ειδικό μέτρο που ευνοεί μια φυλετική ομάδα. Όταν η διαφορετική μεταχείριση στηρίζεται σε λόγους νόμιμους που γίνονται αποδεκτοί από την Σύμβαση, δεν είναι απαγορευμένη. Για παράδειγμα, ειδικά μέτρα που λαμβάνονται με σκοπό την εξασφάλιση της κατάλληλης προόδου ορισμένων φυλετικών ή εθνοτικών ομάδων ή ατόμων που χρειάζονται προστασία, δεν θεωρούνται

³ Π Νάσκου-Περράκη, Δικαιώματα του ανθρώπου, 2022, σελ 205 επ. και Κολορμάκη Σοφία (2014), Διεθνής Σύμβαση για την κατάργηση κάθε μορφής φυλετικών διακρίσεων, σελ. 16-19. Διαθέσιμο στο : <https://apothesis.lib.hmu.gr/bitstream/handle/20.500.12688/5613/KalormakiSofia2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

⁴ Μαρία Πετροπούλου, Σοφία Μαργαρίτη, Εκδόσεις Ζήτη, 2020, σελ. 217 και Π Νάσκου-Περράκη, μεταφραση της Γενικής Σύστασης 13/1993 της Επιτροπής σχετικά το άρθρο 2 της Σύμβασης.

φυλετική διάκριση, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά δεν οδηγούν στη διατήρηση ξεχωριστών δικαιωμάτων για τις ομάδες αυτές μετά την επίτευξη των στόχων για τα οποία λήφθηκαν. Με λίγα λόγια, δυσμενής και απαγορευμένη είναι μόνο εκείνη η διάκριση που προκύπτει από την άνιση μεταχείριση όμοιων καταστάσεων ή από την όμοια μεταχείριση ανόμοιων καταστάσεων.

5. Ειδικότερα Θέματα

5.1. Φυλετικές διακρίσεις στην εκπαίδευση

Μειονότητες ανά το κόσμο που υφίστανται έντονα τις διακρίσεις λόγω του διαφορετικού τους χρώματος, της καταγωγής τους, των ηθών και των εθίμων τους, αντιμετωπίζουν πολύ συχνά δυσκολίες, περιθωριοποίηση και αποκλεισμό στον τομέα της εκπαίδευσης. Παρόλο που το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο εγγυάται και προστατεύει το δικαίωμα στην εκπαίδευση για όλους, οι φυλετικές μειονότητες, οι πρόσφυγες και οι μετανάστες συχνά στερούνται την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση.

Ως προς την πρόσβαση τους στην εκπαίδευση, έχει παρατηρηθεί ότι οι φυλετικές μειονότητες, αντιμετωπίζουν δυσκολίες καθώς το εκπαιδευτικό σύστημα δεν είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες τους και προσανατολισμένο στην διαφύλαξη των δικαιωμάτων τους. Για παράδειγμα, έχει παρατηρηθεί ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, στις κοινότητες με υψηλότερο εισόδημα και όπου η πλειονότητα των κατοίκων είναι λευκοί η ποιότητα της εκπαίδευσης είναι υψηλότερη. Αντίθετα, οι μαύρες και λατινοαμερικανικές κοινότητες λαμβάνουν λιγότερες εκπαιδευτικές ευκαιρίες σε σύγκριση με τις λευκές κοινότητες.⁵ Παρατηρείται λοιπόν μία άτυπη διάκριση, καθώς το πού ζουν οι μαθητές, καθορίζει την ποιότητα της εκπαίδευσης που θα λάβουν. Ο αποκλεισμός τους συνεχίζεται και όταν πρόκειται να επιλέγουν σε προγράμματα εκπαίδευσης ταλαντούχων. Μελέτες έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι μαθητές με διαφορετικό χρώμα, παρά των υψηλών βαθμολογιών τους σε τυποποιημένα τεστ, έχουν 54% λιγότερες πιθανότητες από τους λευκούς μαθητές να προταθούν για προγράμματα εκπαίδευσης ταλαντούχων μαθητών.⁶

Το δικαίωμα πρόσβασης κάθε παιδιού στην εκπαίδευση δε πρέπει να γνωρίζει διακρίσεις σε σχέση με την εθνικότητα, το χρώμα ή την γλώσσα του παιδιού. Ακόμα και αν ένα παιδί έχει αναγκαστεί να εγκαταλείψει την χώρα του και να εγκατασταθεί σε μια άλλη, ακόμη και αν κατοικεί σε καταυλισμό προσφύγων ή αιτείται άσυλο, οι

⁵ Μεταφρασμένες Γενικές Συστάσεις της Επιτροπής για τομείς της διδασκαλίας, 5/1977 και 27/2000 στο Π Νάσκου-Περάκη, Το δικαίωμα στην Εκπαίδευση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2021, 17-22 σελ. What racism looks like at schools, George Farmer, 2020 Διαθέσιμο στο :

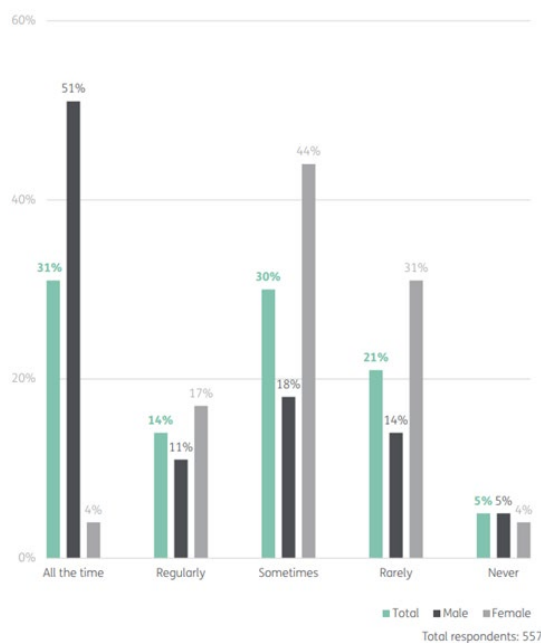
<https://www.educationnext.org/what-racism-in-schools-looks-like-how-to-start-fixing-it/>

⁶ Inequality at school (χ.χ), American Psychological Association Διαθέσιμο στο :

<https://www.apa.org/monitor/2016/11/cover-inequality-school>

ευκαιρίες πρόσβασης στην εκπαίδευση πρέπει να είναι κατοχυρωμένες και ισότιμες με εκείνες των ημεδαπών. Δυστυχώς, κάτι τέτοιο απέχει αρκετά από την πραγματικότητα. Τα προσωρινά καταλύματα και οι καταυλισμοί που διαμένουν τα παιδιά-πρόσφυγες βρίσκονται συνήθως σε μεγάλη απόσταση από σχολεία και σπάνια υπάρχει η απαιτούμενη μέριμνα για την εξασφάλιση μιας θέσης φοίτησης. Δεν είναι λοιπόν δύσκολο να εξηγηθεί γιατί από τα 7 εκατομμύρια πρόσφυγες, μόνο τα 3 περίπου καταφέρνουν να φοιτούν σε σχολείο.⁷

Οι μαθητές διαφορετικής καταγωγής υφίστανται συχνά τις διακρίσεις και τον ρατσισμό από τους συμμαθητές και δασκάλους τους. Ιδίως, οι νεαροί μαθητές, δεν έχουν λάβει εκείνη την παιδεία που στηρίζεται στις αρχές της ανεκτικότητας και ισότητας, για να μπορέσουν να σεβαστούν, να εντάξουν και να καλωσορίσουν το διαφορετικό. Αλλά, και οι ίδιοι οι δάσκαλοι είναι πολλές φορές μεροληπτικοί απέναντι στους μαθητές αυτούς. Έρευνες δείχνουν ότι σε σύγκριση με τους λευκούς μαθητές, τα παιδιά με διαφορετικό χρώμα είναι πιο πιθανόν να αποβληθούν, να τιμωρηθούν ή να αντιμετωπιστούν με χαμηλότερες προσδοκίες από τους δασκάλους τους.⁸

Διάγραμμα 1: Απεικονίζεται το πόσο συχνά βιώνουν ρατσιστικές συμπεριφορές οι Βρετανοί έγχρωμοι μαθητές.

World Economic Forum, Almost all Black British children have experienced racism at school (2020).

Διαθέσιμο στο : <https://www.weforum.org/agenda/2020/11/racism-united-kingdom-schools-black-children-inequality/>

⁷ UNHCR, The UN Refugee Agency, Η εκπαίδευση των προσφύγων σε κρίση: χωρίς εκπαίδευση περισσότερα από τα μισά παιδιά πρόσφυγες σχολικής ηλικίας στον κόσμο (29 Αυγ. 2019).

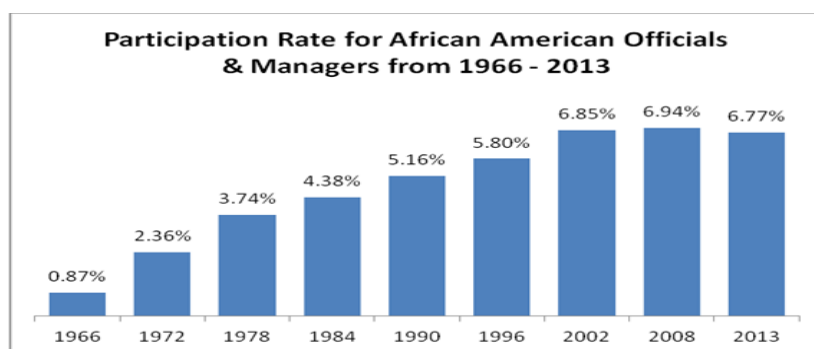
Διαθέσιμο στο: <https://www.unhcr.org/gr/12724-i-ekpaideusi-twn-prosfygwn-se-krisi.html>

⁸ Inequality at school (χ.χ), American Psychological Association Διαθέσιμο στο :<https://www.apa.org/monitor/2016/11/cover-inequality-school>

5.2. Φυλετικές διακρίσεις στην εργασία

Οι φυλετικές διακρίσεις έχουν σοβαρό αντίκτυπο στον τομέα της εργασίας, καθώς παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί σε πολλές χώρες για την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζόμενων και την υπογραφή ειδικών συμβάσεων, οι φυλετικές μειονότητες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα είτε στην αναζήτηση και εύρεση εργασίας είτε στον εργασιακό τους χώρο.

Στο επίκεντρο του εν λόγω φαινομένου βρίσκονται οι προκαταλήψεις και τα στερεότυπα που διακινούνται μέσα από την εκπαίδευση όσο και από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, δημιουργώντας έναν φαύλο κύκλο ανισοτήτων. Συχνά άτομα που ανήκουν σε φυλετικές μειονότητες στοχοποιούνται και να περιθωριοποιούνται, καταλαμβάνοντας θέσεις που πολλές φορές δεν αντιπροσωπεύουν απόλυτα τις ικανότητες τους. Για παράδειγμα, παρόλο που οι μαύροι εργαζόμενοι αποτελούν περίπου το 12% των συνολικών εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα των ΗΠΑ, η εκπροσώπησή τους στις διοικητικές θέσεις στο 7%, και ακόμα περισσότερο στις ανώτερες διευθυντικές θέσεις, όπου η συμμετοχή τους πέφτει στο 4-5%.⁹

Διάγραμμα 2: Απεικονίζεται η ποσοστιαία εξέλιξη της ανάληψης διευθυντικών θέσεων από Αφρικανοαμερικανούς από το 1966 έως το 2013. Διαθέσιμο στο : <https://www.mckinsey.com/featured-insights/diversity-and-inclusion/Race-in-the-workplace-The-Black-experience-in-the-US-private-sector>

Η παρωχημένη αυτή αντίληψη περί παρουσίας μειονοτήτων στην εργασία λειτουργεί ως ανασταλτικός παράγοντας για την επαγγελματική εξέλιξη και την ένταξη των ατόμων αυτών στην κοινωνία. Ως αποτέλεσμα, εντείνεται η ανισότητα των ευκαιριών, διακινούνται οι σχετικές προκαταλήψεις. Και διαταράσσεται η εύρυθμη λειτουργία και η συνοχή της κοινωνίας καθώς αναστέλλεται η οικονομική ανάπτυξη σε εθνικό αλλά και παγκόσμιο επίπεδο.¹⁰

Σε βάθος χρόνου έχουν γίνει σημαντικές προσπάθειες καταπολέμησης των φυλετικών διακρίσεων τόσο από την αρμόδια επιτροπή του ΟΗΕ όσο και από τα κράτη μέλη του προαναφερθέντα¹¹. Για παράδειγμα, στην Ελλάδα, το ζήτημα της ισότητας, της ίσης

⁹ Race in the workplace: The Black experience in the US private sector, February 21, 2021

¹⁰ Racial Discrimination in the World of Work, Διαθέσιμο στο : https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/@ed_norm/@declaration/document_s/newsitem/wcms_104989.pdf

¹¹ ADDRESSING RACISM AND RACIAL DISCRIMINATION, Διαθέσιμο στο: <https://hr.un.org/pages/addressing-racism-and-racial-discrimination>

μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων στον εργασιακό χώρο ρυθμίζεται από τους νόμους 4443/2016, 3896/2010 και το νόμο 4808/2021. Το ζητούμενο είναι όμως όλες οι σύγχρονες κοινωνίες να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξαλειφθούν η εκμετάλλευση και η ανισότητα σε βάρος της επαγγελματικής εξέλιξης των φυλετικών μειονοτήτων. Είναι σημαντικό λοιπόν τόσο οι οργανισμοί όσο και οι επιχειρήσεις να υιοθετήσουν πολιτικές ένταξης των ατόμων αυτών και να φροντίζουν για την τήρηση οποιασδήποτε ισχύουσας αντιρατσιστικής νομοθεσίας

5.3. Φυλετικές Διακρίσεις στα ΜΜΕ

Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ) αποτελούν έναν από τους κύριους φορείς αναμετάδοσης και διακίνησης των φυλετικών διακρίσεων, καθώς οι εικόνες και τα μηνύματα που προβάλλουν επηρεάζουν σημαντικά την κοινή γνώμη. Τα ΜΜΕ έχουν τη δύναμη να διαμορφώνουν τις αντιλήψεις και τις στάσεις της κοινωνίας, προβάλλοντας λανθασμένα μηνύματα που ενισχύουν το κοινωνικό στίγμα σε βάρος των μειονοτήτων.¹²

Ο ρατσισμός, ως ένα από τα πιο σημαντικά φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας, ενισχύεται σε μεγάλο βαθμό από τα ΜΜΕ καθώς οι φυλετικές μειονότητες συχνά απεικονίζονται ως πρόβλημα για την κοινωνία, οδηγώντας την κοινή γνώμη στο να τις αντιμετωπίζει ως απειλή. Σπάνια βλέπουμε να προβάλλονται στα μέσα εικόνες που αντικατοπτρίζουν ρεαλιστικά τη ζωή αυτών των ατόμων, παρόλο που πολλοί από αυτούς καταλαμβάνουν υψηλόβαθμες θέσεις και συνεισφέρουν ουσιαστικά στην κοινωνία. Η έλλειψη ίσης προβολής όλων των κοινωνικών ομάδων στα ΜΜΕ οδηγεί στην απουσία της συμπερίληψης και της ποικιλομορφίας, δημιουργώντας ένα μονόπλευρο και προκατειλημμένο αφήγημα.¹³

Η ψυχολογική πίεση που ασκείται στα άτομα από μειονότητες λόγω της αρνητικής απεικόνισής τους στα ΜΜΕ είναι σημαντική. Τα συνεχή αρνητικά στερεότυπα που προβάλλονται δημιουργούν αισθήματα αποξένωσης, ενώ συχνά έρχονται αντιμέτωποι με το μίσος και την κοινωνική απομόνωση. Σύμφωνα με έρευνες, η συνεχής έκθεση σε τέτοιου είδους μηνύματα μπορεί να οδηγήσει τα άτομα αυτά σε αυξημένα επίπεδα άγχους και ψυχολογικής πίεσης, επηρεάζοντας αρνητικά την ψυχική τους υγεία και την κοινωνική τους ένταξη.¹⁴ Για τον λόγο αυτό, είναι αναγκαίο τόσο η πολιτεία όσο και

¹² How racial stereotypes in popular media affect people and what Hollywood can do to become more inclusive, June 4, 2019, Διαθέσιμο στο: <https://scholars.org/contribution/how-racial-stereotypes-popular-media-affect-people-and-what-hollywood-can-do-become>

¹³ Media Constructions of Culture, Race, and Ethnicity, Travis L. Dixon, Kristopher R. Weeks and Marisa A. Smith, Published online: 23 May 2019, Διαθέσιμο στο: <https://oxfordre.com/communication/display/10.1093/acrefore/9780190228613.001.0001/acrefore-9780190228613-e-502>

¹⁴ Racism in Social Media, Social Media Victims Law Centre, Διαθέσιμο στο: <https://socialmediavictims.org/social-media-violence/racism/>

η κοινωνία να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα και να υιοθετήσουν πρακτικές και ρεαλιστικές προτάσεις που θα στοχεύουν στην εξάλειψη του προβλήματος αυτού.

Παρά τις προσπάθειες που γίνονται για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους μέσω των ΜΜΕ, τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις εξακολουθούν να είναι βαθιά ριζωμένες στην κοινή γνώμη. Είναι κρίσιμο να υπάρξουν πιο δραστικές παρεμβάσεις που θα προωθούν τη συμπερίληψη και την ποικιλομορφία, δίνοντας φωνή και παρουσία σε όλες τις κοινωνικές ομάδες, ώστε να διαμορφωθεί μια κοινωνία που σέβεται και αγκαλιάζει τη διαφορετικότητα.

6. Ερωτήσεις προς τους συμμετέχοντες

1. Ποια μέτρα μπορεί να λάβει η διεθνής κοινωνία για την βελτίωση των εργασιακών συνθηκών αλλά και της επαγγελματικής εξέλιξης των φυλετικών μειονοτήτων;
2. Σε ποιες ενέργειες είναι απαραίτητο να προβούν τα κράτη-μέρη, για να εξασφαλιστεί στην πράξη η ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση ανεξαρτήτως φυλετικών διακρίσεων;
3. Με ποιους τρόπους μπορεί αντιμετωπιστεί η αρνητική προβολή και η περιθωριοποίηση των φυλετικών μειονοτήτων στα ΜΜΕ;

7. Ηλεκτρονικές Πηγές/Βιβλιογραφία

8. Π Νάσκου-Περράκη, Το Δικαίωμα στην Εκπαίδευση τ. 1ος Εκδόσεις Σάκκουλα, 2021
- Κολορμάκη Σοφία (2014) , Διεθνής Σύμβαση για την κατάργηση κάθε μορφής φυλετικών διακρίσεων,σελ.16-19. Διαθέσιμο στο : <https://apothesis.lib.hmu.gr/bitstream/handle/20.500.12688/5613/KalormakiSofia2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
 - What racism looks like at schools , George Farmer , 2020 Διαθέσιμο στο : <https://www.educationnext.org/what-racism-in-schools-looks-like-how-to-start-fixing-it/>
 - Right to Education.org, Minorities and Indigenous People (χ.χ.). Διαθέσιμο στο: Minorities and Indigenous Peoples | Right to Education Initiative (right-to-education.org)
 - Inequality at school (χ.χ), American Psychological Association Διαθέσιμο στο : <https://www.apa.org/monitor/2016/11/cover-inequality-school>
 - UNHCR, The UN Refugee Agency, Η εκπαίδευση των προσφύγων σε κρίση: χωρίς εκπαίδευση περισσότερα από τα μισά παιδιά πρόσφυγες σχολικής ηλικίας στον κόσμο (29 Αυγ. 2019). Διαθέσιμο στο: <https://www.unhcr.org/gr/12724-i-ekpaideusi-twn-prosfygwn-se-krisi.html>
 - World Economic Forum, Almost all Black British children have experienced racism at school (2020). Διαθέσιμο στο : <https://www.weforum.org/agenda/2020/11/racism-united-kingdom-schools-black-children-inequality/>
 - Ashiagbor, Diamond. 2021. “Race and Colonialism in the Construction of Labour Markets and Precarity.” Industrial Law Journal. Διαθέσιμο στο:<https://academic.oup.com/ilj/article/50/4/506/6421414>.
 - Race in the workplace: The Black experience in the US private sector,February 21, 2021
Διαθέσιμο στο : <https://www.mckinsey.com/featured-insights/diversity-and-inclusion/Race-in-the-workplace-The-Black-experience-in-the-US-private-sector>
 - Racial Discrimination in the World of Work, Διαθέσιμο στο :https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/@ed_norm/@declaration/documents/newsitem/wcms_104989.pdf
 - ADDRESSING RACISM AND RACIAL DISCRIMINATION, Διαθέσιμο στο:<https://hr.un.org/page/addressing-racism-and-racial-discrimination>
 - Οι έμφυλες ανισότητες στην εργασία,Μαρίνα Φαρμακίδη,8 Μαρτίου 2022, Διαθέσιμο στο:<https://diotima.org.gr/eisigisi-oi-emfyles-anisotites-stin-ergasia/>
 - How racial stereotypes in popular media affect people and what Hollywood can do to become more inclusive,June 4, 2019, Διαθέσιμο στο:<https://scholars.org/contribution/how-racial-stereotypes-popular-media-affect-people-and-what-hollywood-can-do-become>
 - Media Constructions of Culture, Race, and Ethnicity,Travis L. Dixon,Kristopher R. Weeks and Marisa A. Smith,Published online: 23 May 2019, Διαθέσιμο στο:<https://oxfordre.com/communication/display/10.1093/acrefore/9780190228613.001.0001/acrefore-9780190228613-e-502>
 - Rasism in Social Media,Social Media Victms Law Centre, Διαθέσιμο στο:<https://socialmediavictims.org/social-media-violence/racism/>